

Kitabın bütün halleri

GALERİ NEV'deki Ali Kazma'nın 'Kitap' sergisi –sergi demek doğru mu, bilemiyorum- her kitapseveri cezbediyor.

Kitap dendiğinde, belleğinizde uyanan bütün çağrışımlar Ali Kazma'da var. Yalnız nesnel bir kitap kavramını değil, içkin bir kitap kavramını gözlemleyeceksiniz.

Kitabın tarihi nedir sizin için?

Kitabın dünyadaki yerini, kütüphanelerin büyüsunü nasıl yorumlarsınız?

Tutku, öğrenmenin çekiciliği, hayatın bir sayfada, bir dizede değişmesi, zenginleşmesi kitap sayesinde gerçekleşen birçok nitelikten bazılarıdır.

Kitap fotoğraflarına bakarken, her ziyaretçinin yaşamına göndermeler yapacak malzemeyle karşılaşacağı kanısındayım.

Ali Kazma'nın kitabı 'Kitap' ise, sizi görseelliğin ötesindeki bilgiye, açıklamalara, algılamalara götürüyor.

Okunan başlıklı 'Önsöz'den birkaç alıntı, sanatçının kitabı, kitabın tarihini nasıl yorumladığı konusunda bir rehber sayılabilir:

"Bana göre kitaplar insan yaşamı için zorunludur. Kitapların eklektik doğası, çeşitlilikleri, bizlere pek çok çelişkili hakikat ve düşünce evreni sunuyor olmaları, onları totaliterliğe karşı güçlü bir bariyere dönüştürür. Kitapların varlıkları tiranları ve diktatörleri gülünç duruma düşürür. 1980 darbesi sırasında ailemin, çoğu Rus kaynaklı 'şüpheli' kitaplarını, devlet tarafından el konulmalarını için sahte bir duvarın arkasına saklamalarını hâlâ hatırlarım. Üç sene sonra duvarın yıkılıp kitapların özgür kalışı hepimiz için gerçek bir şölendi'".

* * *

KİTAP sergide, bütün halleriyle fotoğraflara geçmiş. Fotoğraflar, kitabın yüzyıllar öncesinden varlığını sergilerken, yapılış, basılış, ciltleniş serüvenini ihmal etmiyor.

Bu tarih vurgusu bize, kitabın yalnızca bir meta olmadığını gösteriyor. Maddi varlığı ile bizim ona verdiğimiz değerini dengesi bu fotoğraflarda ortaya çıkıyor.

Sergideki bazı fotoğraflar, bana kitapla kişisel ilginin tarihini anımsatıyor.

Linotype yazısı, yalnız kitabın tarihini okuyanlar için değil, onu yaşayanlar için de ayrı bir anlam taşır.

Benim kuşağım gazetelerde, basimevlerinde bu makineyi hatırlayacaklardır. Piriç harflerin kurşuna dökülüşünün sesleri çoğumuzun kulağında bu fotoğraftan sonra çınlayacaktır.

Heidelberg markası, eski yılların, o dünyada çalışan herkesin bildiği bir markadır. Hemen hemen her yerde o adı görürdük. Kitap basımından davetiye basımına kadar.

Shakespeare'in Hamlet'inden hat sanatının yazı aletlerine kadar bu fotoğraflar, elinizde okuduğunuz kitabın değerini yükseltecektir.

Çünkü tarih her şeyi değerlendirir.

Rafta gördüğünüz, etiketlenmiş kitapları görmeyen var mıdır? Kitabımızı nasıl ciltletirdik? Ortaokulda bize cilt yapın diye hocalarımız kitabın bütün oluşumunu öğrenmemizi isterlerdi.

Bana da Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nin mücellithanesinde cilt yapmayı öğretmişlerdi ustalar. O zaman müdür rahmetli Muzaffer Gökman'dı.

Ali Kazma'nın Türkiye'de gerçekleştirdiği fotoğraf sergisinde kitaba dair neler var?

Kütüphaneler, kitabevleri, matbaalar, ciltlevleri. Sergilenenler sekiz bini aşkın fotoğraf arasından seçildi.

* * *

ALİ KAZMA'nın Regis Durand küratörlüğünde hazırlanan 'Kitap' sergisini gezin, üç dildeki kataloğu da alın.
(Ali Kazma, Kitap/Book/Livre, Galeri Nev İstanbul, İstanbul, Ağustos 2013)